

A. Οι πανδημίες στη λογοτεχνία, η μεταφορά τους στη μεγάλη και τη μικρή οθόνη + ένα θεατρικό έργο

και Β. Επιλογές από τη σύγχρονη ξενόγλωσση βιβλιοπαραγωγή

A.

Όμηρος, Ιλιάδα, Α, Λοιμός – Μήνις

Δέκα χρόνια οι Αχαιοί πολιορκούν την Τροία και στα βάσανά τους έρχεται να προστεθεί ο θυμός του Αχιλλέα με τις ολέθριες συνέπειές του, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την απόφαση του Δία. Όλα ξεκίνησαν από την άρνηση του Αγαμέμνονα να επιστρέψει στον ιερέα του Απόλλωνα, Χρύση, την κόρη του, την οποία κρατούσε στη σκηνή του ως πολεμικό βραβείο. Αυτό προκάλεσε την οργή του Φοίβου, που έστειλε λοιμό στο αχαιικό στρατόπεδο. Τότε ο Αχιλλέας συγκάλυψε συνέλευση του στρατού, όπου ο μάντης Κάλχας αποκάλυψε την αιτία του κακού.

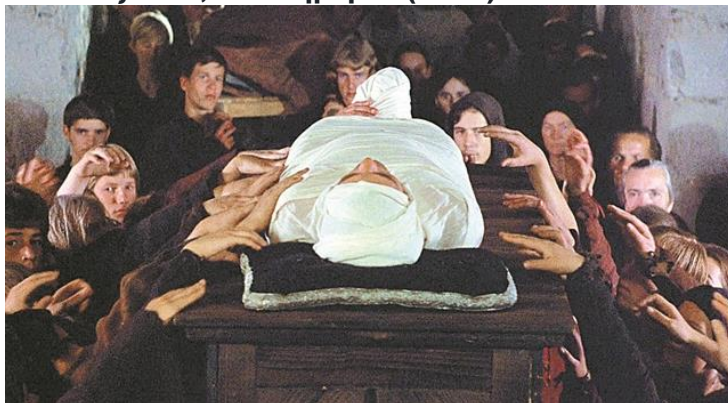
Θουκυδίδη, (99. – Ίστορία 2, 47-54)

Η περιγραφή του λοιμού κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους του Πελοποννησιακού Πολέμου (430 π.χ.), ανήκει στο είδος του ιστοριογραφικού κειμένου, πολλοί όμως της εντοπίζουν σ' αυτό λογοτεχνικές αξίες και θεωρούν ότι αποτελεί αρχέτυπο για την περιγραφή ασθενειών στη λατινική και νεότερη ευρωπαϊκή λογοτεχνία.

Τζιοβάννι Βοκκάκιο, «Το Δεκάημερο του Βοκάκιου»: ο συγγραφέας περιγράφει τον επιδημικό θάνατο της πανώλης (γνωστή και ως *Μαύρος Θάνατος*), η οποία ανάμεσα στα 1348 – 1353 έπληξε την Ευρώπη και σάρωσε τη Φλωρεντία.

Δύο ταινίες βασισμένες στο βιβλίο:

Π.Π.Παζολίνι, Δεκάημερο (1971)

Αδελφοί Ταβιάι , Ο θαυμάσιος Βοκκάκιος (2015)

Ένγκαρ Άλλαν Πόε, «Η Μάσκα του Κόκκινου Θανάτου»: η πλοκή ακολουθεί την ιστορία του πρίγκιπα Πρόσπερο, στην προσπάθειά του να αποφύγει έναν θανατηφόρο λοιμό, γνωστό και ως *Κόκκινος Θάνατος*, ενώ βρίσκεται κρυμμένος στο αβαείο του.

Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, «Βαρδιάνος στα σπόρκα»: διηγείται την ιστορία της γριάς-Σκεύως, η οποία μεταμφιέζεται σε άντρα και γίνεται βαρδιάνος (φύλακας) στα σπόρκα (μολυσμένα καράβια) για να σώσει τον γιο της. Ιστορικός πυρήνας του διηγήματος είναι η επιδημία της χολέρας που έπληξε την Ευρώπη το 1865.

Τόμας Μαν, «Θάνατος στη Βενετία»: ο πρωταγωνιστής, αγνοώντας τις προειδοποιήσεις για την επιδημία χολέρας (1912), παρατείνει την παραμονή του στη Βενετία, που προσπαθεί ν' αποσιωπήσει το κακό για να μην πληγεί ο τουρισμός της.

Εμπνευσμένη από το βιβλίο η ταινία του Λ. Βισκόντι , «Θάνατος στη Βενετία» (1971)

Ντάνιελ Ντεφόου, «Η πανούκλα στο Λονδίνο»: εξιστορεί τα γεγονότα της μεγάλης επιδημίας πανούκλας που ξέσπασε στο Λονδίνο και σε άλλες πόλεις της Αγγλίας το 1665-66.

Αλμπερ Καμύ, «Η πανούκλα» : η Γαλλία σπαράζει στις όχθες του Σομ και του Λουάρ, εκατομμύρια οι αιχμάλωτοι στα κρεματόρια. Ο πόλεμος κάνει πιο έντονο τον χωρισμό, την απουσία, την αρρώστια, την ανασφάλεια.

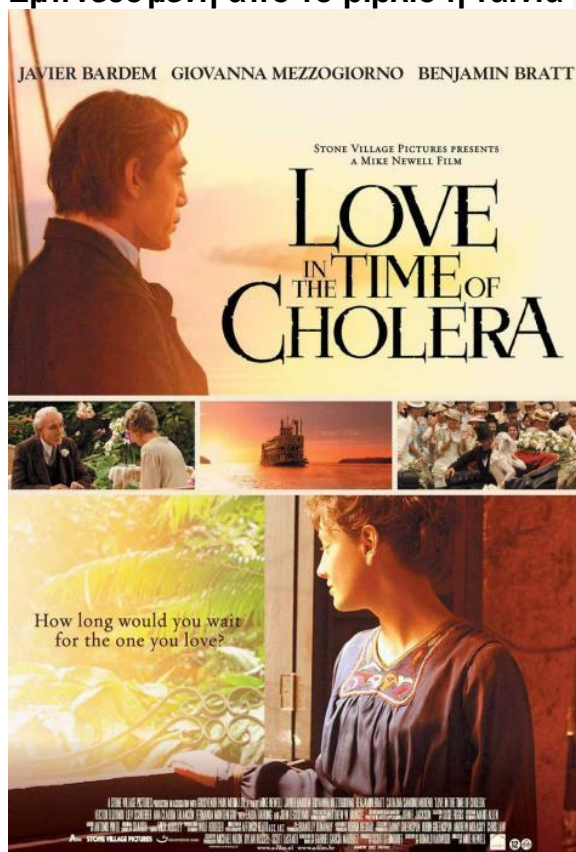
Γαλάτειας Καζαντζάκη, «Άρρωστη πολιτεία»: αποτελεί μια νουβέλα για το νησί των λεπρών, τη **Σπιναλόγκα**, η οποία δημοσιεύτηκε πρώτη φορά το 1914 από την Καζαντζάκη με το ψευδώνυμο **Πετρούλα Ψηλορείτη**.

Θέμου Κορνάρου, «Σπιναλόγκα, Το νησί των σημαδεμένων»

Τα δύο αυτά κείμενα, της Καζαντζάκη και του Κορνάρου, δημοσιεύονται πρώτη φορά μαζί, ώστε να δημιουργήσουν στον αναγνώστη μια ολοκληρωμένη και ρεαλιστική εικόνα του νησιού.

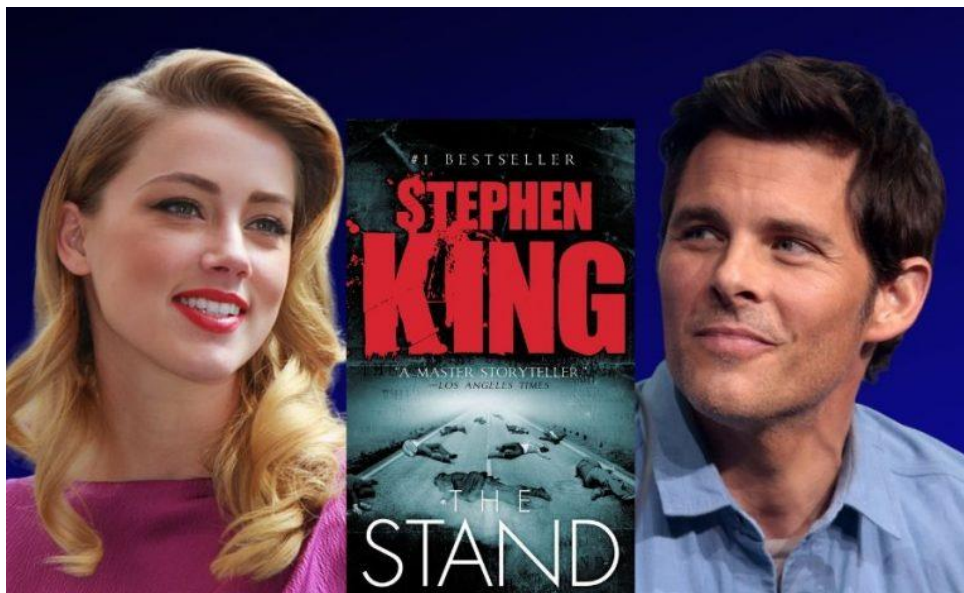
Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες, «Ο έρωτας στα χρόνια της χολέρας»: παρακολουθεί την τραγική ιστορία αγάπης ανάμεσα στον νεαρό Φλωρεντίνο Αρίσα και στη συνομήλική του, Φερμίνια Δάσα, η οποία και διακόπτεται απότομα από τη σφοδρή αντίδραση του πατέρα της.

Εμπνευσμένη από το βιβλίο η ταινία του Μάικ Νιούελ (2007)

Στίβεν Κινγκ, «Το Κοράκι» : έχει στο επίκεντρο το εφιαλτικό σενάριο μίας επιδημίας γρίπης που εξαπλώνεται τυχαία και αστραπιαία, σκοτώνοντας το 99% του παγκόσμιου πληθυσμού μέσα σε μερικές εβδομάδες.

Βασισμένη στο βιβλίο η μίνι σειρά του ABC (1994)

Ζοζέ Σαραμάγκου «Περί τυφλότητας»: ο Πορτογάλος συγγραφέας έχει υπολογίσει, με γραφειοκρατική ακρίβεια, όλα όσα θα μπορούσαν να συμβούν σ' έναν κόσμο που χάνει την όρασή του. Για πόσο καιρό η κίνηση στους δρόμους θα είναι ομαλή; Για πόσο καιρό θα επαρκούν τα τρόφιμα για τις πεινασμένες ορδές;

Βασισμένη στο βιβλίο η ομότιπλη ταινία του Φερνάντο Μειρέγιες (2008)

Αντρέα Φραγκιά, «Ο Λοιμός»: αναδεικνύει τη σύγκρουση ανάμεσα στην απρόσωπη εξουσία και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Παύλου Μάτεσι, «Graffito»: αν παρουσιαστεί στη Βουλή αιφνίδια θανατηφόρα, μεταδοτική ασθένεια; Αν, για να εμποδίσει την εξάπλωση του λοιμού, η Χωροφυλακή χτίσει πόρτες και παράθυρα της Βουλής, μεταφέρει συγγενείς των πολιτικών και δωρολήπτες στην πλατεία της και πραγματοποιήσει ολοκαύτωμα;

Βικτόρια Χίσλοπ, «Το νησί»: Η Αλέξις λαχταρά να μάθει για το παρελθόν της μητέρας της, Σοφίας, που εκείνη τόσα χρόνια έκρυβε Έκπληκτη ανακαλύπτει πως η ζωή της οικογένειάς της συνδέεται άμεσα με το μικρό και εγκαταλελειμμένο νησί της Σπιναλόγκα - την πρώτη αποικία των λεπρών. Μαθαίνει την ιστορία της γιαγιάς της και της μητέρας της, όπως και τη διάλυση της οικογένειάς της από την τραγωδία, τον πόλεμο και τα πάθη...

Βασισμένη στο βιβλίο η ελληνική σειρά του Mega (2010-2011)

Νικολό Αμανίτι, «Άννα»: ένας θανατηφόρος ιός, έχει χτυπήσει όσους έχουν περάσει το κατώφλι της εφηβείας. Δεν υπάρχει ούτε ένας ενήλικας ζωντανός. Ένα δεκατριάχρονο κορίτσι περιπλανιέται σε καμένους κάμπους, μυστηριώδη δάση, κουφάρια εμπορικών κέντρων και ερημωμένες πόλεις, σε ένα απέραντο ρημαγμένο τοπίο που λυμαίνονται η ίδια η φύση και άγριες συμμορίες.

+ Θεατρικό έργο= Ευγένιου Ιονέσκο, «Η μεγάλη σφαγή»: Μια ξαφνική επιδημία αφανίζει μια πόλη. Οι κάτοικοί της έρχονται ο ένας μετά τον άλλον αντιμέτωποι με τον θάνατο. Το παιχνίδι της σφαγής του επίκαιρου Ευγένιου Ιονέσκο, γραμμένο το 1970, θυμίζει έντονα τα παιχνίδια που παίζει η σημερινή κοινωνία στον εαυτό της. Άνθρωποι που πεθαίνουν ή ζουν κατά τύχη, που δεν ξέρουν να ζουν, που δεν ξέρουν γιατί πεθαίνουν.

B. Επιλογές από τη σύγχρονη ξενόγλωσση βιβλιοπαραγωγή (Σε τυχαία σειρά):

1. Ζάουμ Καμπρέ, «Στην σκιά του ευνούχου»

Ο Μικέλ Ζενζάνα, τελευταίος απόγονος μιας άλλοτε ισχυρής μεγαλοαστικής οικογένειας της Καταλονίας, νιώθει πια γερασμένος, χωρίς δίψα για ζωή. Κατά τη διάρκεια ενός δείπνου με μια γοητευτική συνάδελφο δημοσιογράφο σε ένα πολυτελές εστιατόριο που στεγάζεται στο παλιό πατρικό του σπίτι, αποφασίζει να μιλήσει για το παρελθόν του: την οικογένειά του, τη στρατευμένη νιότη του, τον αγώνα του εναντίον της

δικτατορίας του Φράνκο, τον παθιασμένο έρωτά του για μια βιολονίστρια, την αγάπη του για τις τέχνες.

2. Χόρχε Σεμπρούν, «Τι ωραία Κυριακή!»

Στο Μπιούχενβαλντ (στρατόπεδο συγκέντρωσης) ο Χόρχε Σεμπρούν ονομάζεται Ζεράρ, και είναι μια Κυριακή απόγευμα εκείνων των χρόνων που διηγείται σ αυτό το βιβλίο. Στη μνήμη αυτής της Κυριακής βρίσκεται η μοίρα μιας διπλής διαφυγής: του συστήματος των στρατοπέδων συγκέντρωσης των ναζί και του σταλινικού ιδεολογικού συστήματος. Σ' αυτή την Κυριακή υπάρχει όλη η ιστορία μας.

3. Αντόνιο Μορέσκο, «Το φωτάκι»

Μακριά από τα πάντα, σ' έναν εγκαταλελειμμένο ορεινό οικισμό, ένας άνδρας ζει στη μοναξιά. Ένα μυστήριο όμως ταράζει την απομόνωσή του: Κάθε νύχτα, την ίδια ώρα, το πυκνό σκοτάδι διακόπτεται από ένα φωτάκι που εμφανίζεται πάνω στο βουνό, ακριβώς απέναντι από το πέτρινο σπίτι του. Τι να είναι;

4. Κέιτ Άτκινσον, «Η Παραπλάνηση»

Η Τζούλιετ Άρμστρονγκ, ορφανό σχολιαρόπαιδο πριν από το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, νιώθει μόνη στον κόσμο, νιώθει ένα τίποτα. Καθώς βλέπει τον πόλεμο να πλησιάζει, ζητά να υπηρετήσει στις τάξεις γυναικών των βρετανικών ενόπλων δυνάμεων και αντ' αυτού καλείται να παρουσιαστεί στην εκκολαπτόμενη γραμματειακή ομάδα της MI5, των μυστικών υπηρεσιών της Μεγάλης Βρετανίας.

5. Χουάν Γκαμπριέλ Βάσκες, «Ο ήχος των πραγμάτων όταν πέφτουν»

Ο νεαρός καθηγητής της Νομικής, Αντόνιο Γιαμάρ, διαβάζει σ' ένα περιοδικό την εξόντωση ενός ιπποπόταμου που είχε δραπετεύσει από τον ζωολογικό κήπο του διαβόητου Πάμπλο Εσκομπάρ. Το άρθρο τον πηγαίνει πίσω στα μέσα της δεκαετίας του 1990, όταν μαινόταν ο πόλεμος της κολομβιανής κυβέρνησης με το καρτέλ κοκαΐνης του Εσκομπάρ.

6. Χόρχε Σεμπρούν, «Ο δεύτερος θάνατος του Ραμόν Μερκαντέρ»

Κάτω από τη δράση του ως υποδιευθυντής μιας ανθούσας ισπανικής εταιρείας που ειδικεύεται στο εμπόριο με τις Ανατολικές Χώρες, ο Ραμόν Μερκαντέρ κρύβει την πραγματική του ταυτότητα και την αποστολή του ως μυστικός πράκτορας στην υπηρεσία της Σοβιετικής Ένωσης. Στόχος για τους μεν, δόλωμα για τους άλλους, είναι το θύμα μιας πλεκτάνης.

7. Αρτούρο - Πέρεθ Ρεβέρτε, «Εύα»

Μάρτιος του 1937. Ενώ ο ισπανικός εμφύλιος συνεχίζει την τραγική πορεία του, μια αποστολή φέρνει τον Λορένθο Φαλκό στην Ταγγέρη, πολυτάραχο σταυροδρόμι κατασκόπων, μαύρης αγοράς και συνωμοσιών, με εντολή να πείσει τον καπετάνιο ενός πλοίου φορτωμένου με χρυσάφι από την Τράπεζα της Ισπανίας να αλλάξει πλευρά.

8. Κόλουμ Μακ Καν, «Κι άσε τον κόσμο το μεγάλο να γυρίζει»

7 Αυγούστου 1974. Στον απόηχο του πολέμου του Βιετνάμ και δύο μέρες πριν απ' την παραίτηση Νίξον, ο Γάλλος σχοινοβάτης Φιλίπ Πετί διασχίζει

πάνω σ' ένα σύρμα το αβυσσώδες κενό ανάμεσα στους νεόδητους Δίδυμους Πύργους. Στη σκιά αυτού του παράτολμου κατορθώματος, ετερόκλητα πεπρωμένα συγκρούονται.

9. Βόλφγκανγκ Σόρλαου, «Το Μεγάλο Σχέδιο»

Ο Γκέοργκ Ντένγκλερ, ο πρώην αστυνομικός που προτίμησε να βγάζει το φωμί του ως ιδιωτικός ντετέκτιβ, αναλαμβάνει μια υπόθεση που θα τον οδηγήσει από τη Στουτγκάρδη στο Βερολίνο, στην Αθήνα... και στην καρδιά της ελληνικής κρίσης! Γιατί η απαγωγή της νεαρής Άνας Χάρτμαν, της νεαρής και φιλόδοξης οικονομολόγου, αποδεικνύεται συνδεδεμένη με τις κινήσεις της τρόικας και τη «διάσωση» της Ελλάδας.

10. Αντρέι Κουρκόφ, «Ο φίλος του μακαρίτη»

Ο Τόλια πιστεύει ότι η ζωή του δεν έχει πια νόημα, επειδή η γυναίκα του τον απατά. Θα προτιμούσε να βάλει τέλος στη ζωή του, αλλά δεν τα καταφέρνει. Η συνάντησή του λοιπόν με τον παλιό του συμμαθητή Ντίμα έρχεται τη σωστή στιγμή.

11. Τζόνθαν Κοου, «Τι ωραίο πλιάτσικο»

Στο «Τι ωραίο πλιάτσικο!» ξετυλίγονται σαράντα χρόνια της βρετανικής ιστορίας στη διάρκεια των οποίων η αλαζονική και άπληστη άρχουσα τάξη έχασε και ξαναβρήκε τη δύναμή της: ο Κόου συνθέτει την προσωπογραφία της, εξιστορεί τα εγκλήματά της, την ειρωνεύεται και αρνείται να δει σ' αυτή την παραμικρή γοητεία.

12. Φερνάντο Αραμπούρου, «Πατρίδα»

Η ιστορία δύο πάλαι ποτέ στενά συνδεδεμένων οικογενειών, που κατασπαράχθηκαν μέχρι θανάτου, είναι η καρδιά της Πατρίδας του Αραμπούρου, που ανατέμνει τα γεγονότα τριάντα χρόνων στη Χώρα των Βάσκων, από τις αρχές της δεκαετίας του '80 έως το 2011, όταν η εθνικιστική και αυτονομιστική οργάνωση ETA ανακοίνωσε την οριστική παύση της ένοπλης δράσης.

13. Ίαν Μακ Γιούαν, «Το καρυδότσουφλο»

Η Τρούντυ έχει προδώσει τον σύζυγό της, τον Τζον, έναν ευαίσθητο διανοούμενο, ποιητή και εκδότη, που εξακολουθεί να την αγαπά. Όμορφη, κακομαθημένη και έγκυος στο παιδί τους, η Τρούντυ εξακολουθεί να ζει στο οικογενειακό τους σπίτι –μια ανεκτίμητης αξίας λονδρέζικη έπαυλη που έχει αρχίσει να καταρρέει.

14. Ρομπέρτο Βεκίονι, «Ο βιβλιοπώλης του Σελινούντα»

Σε ένα χωριό της Σικελίας, οι άνθρωποι έχουν ξεχάσει τη σημασία των λέξεων. Μόνο ένα αγόρι, ο Νικολίνο, θυμάται, και μπορεί να διηγηθεί τα γεγονότα που οδήγησαν τους κατοίκους του τόπου του σε αυτή την κατάσταση. Το προνόμιο της μνήμης ο Νικολίνο το αποκτά χάρη στη γνωριμία του με τον βιβλιοπώλη που καταφτάνει στην πόλη του.

15. Ζάουμπε Καμπρέ, «Οι φωνές του ποταμού Πομάνο»

Το τρομερό καλοκαίρι του 1936, η Ελιζέντα Βιλαμπρού είδε τους αναρχικούς να σκοτώνουν βάνουσα τον πατέρα και τον αδερφό της. Και το '44, όταν τα στρατεύματα του Φράνκο κατέλαβαν την περιοχή, κάποιοι δολοφόνησαν μέσα στην εκκλησία του χωριού τον Ουριόλ Φουντέλιας,

τον άντρα που αγαπούσε κρυφά. Ένα επικίνδυνο κουβάρι παρεξηγήσεων, ηρωισμού και δειλίας, που η άκρη του βρίσκεται χαμένη στην Καταλονία την εποχή του ισπανικού εμφύλιου.

16. Νταβίντ Γκρόσμαν, «Ένα άλογο μπαίνει σε μπαρ»

Σε ένα καταγώγιο σε μια μικρή πόλη στο Ισραήλ, διοργανώνεται μια βραδιά σταντ απ κωμωδίας, με τον Ντόβαλε Γκρίνσταϊν, έναν μεσήλικο κωμικό. Ανάμεσα στους θεατές βρίσκεται ο δικαστής Αβισάι Λαζάρ, πρώην συμμαθητής του, καθώς και κάποιοι άλλοι που θυμούνται τον Ντοβ ως ένα περίεργο, λιπόσαρκο παιδί που περπατούσε με τα χέρια, προκαλώντας σύγχυση και αποφεύγοντας έτσι τους νταήδες της γειτονιάς.

17. Ελίζαμπεθ Στρόουτ: «Το όνομα μου είναι Λούσυ Μπάρτον»

Κατά τη νοσηλεία της μετά από μια εγχείρηση, η Λούσυ Μπάρτον δέχεται την αναπάντεχη επίσκεψη της μητέρας της, με την οποία έχει χάσει κάθε επαφή εδώ και πολύ καιρό. Η μητέρα της, ενώ μένει μαζί της στο δωμάτιο του νοσοκομείου, αρχίζει να μιλάει για ανθρώπους από την πόλη τους, μια μικρή πόλη στο Ιλλινόι, και να διηγείται ιστορίες για τις οικογένειές τους.

18. Ντέλια Όουενς, «Εκεί που τραγουδάνε οι караβίδες»

Μια ωδή στον φυσικό κόσμο και μια σπαρακτική ιστορία ενηλικίωσης, που μας υπενθυμίζει πώς τα παιδικά μας χρόνια μάς καθορίζουν για πάντα και ότι η ανθρώπινη φύση κουβαλά αρχέγονα, βίαια μυστικά, απ' τα οποία κανένας δεν μπορεί να ξεφύγει.